

Хімічний зв`язок

Сьогодні 05.12.2024

Υροκ №25

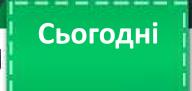

Ви зможете:

- наводити приклади сполук із ковалентним та йонним хімічними зв'язками, пояснювати утворення цих видів зв'язку;
  - обґрунтовувати електронну природу ковалентного неполярного, ковалентного полярного та йонного зв'язків;
- зрозуміти, як структурні частинки речовини набувають завершеності зовнішнього енергетичного рівня;
- самостійно обґрунтовувати природу хімічного зв'язку.

Актуалізація опорних знань

- 1. Які види хімічних зв`язків вам відомі?
- 2. Чим відрізняються ковалентні полярний та неполярний зв'язок?
  - 3. Яким чином атоми можуть утворювати спільну електронну пару?
- 4. Чому йонний зв'язок отримав свою назву?

5. Що таке електронегативність?

Хімічний зв'язо́к — це енергія взаємодії між атомами, яка утримує їх у молекулі чи твердому тілі.

Хімічні зв'язки є результатом складної взаємодії електронів та ядер атомів.

В останні десятиліття виникла окрема галузь хімії, предметом якої є вивчення структури молекул і кристалів за допомогою квантовомеханічних розрахунків: квантова хімія.

Електронегативність

Електронегативність — здатність атома притягати до себе електрони інших атомів Відносна електронегативність відповідає Періодичному закону: у періодах із збільшенням номера елемента вона зростає, у групах — зменшується.

Чим більша відносна електронегативність, тим сильніше елемент виявляє неметалічні властивості. Неметали характеризуються великою відносною електронегативністю, а метали — невеликою.

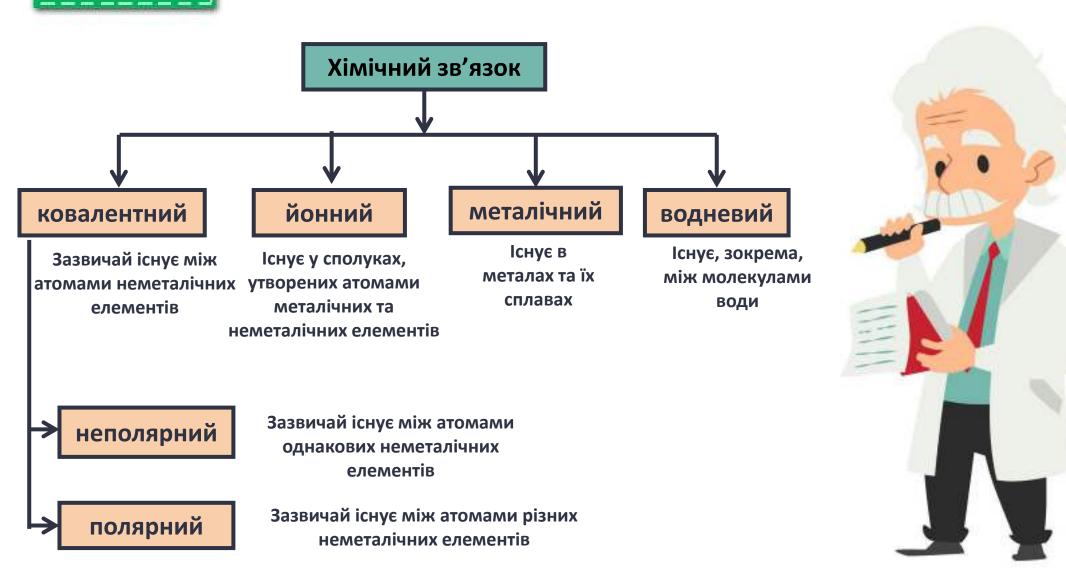
Природа хімічного зв'язку

Причиною утворення хімічного зв'язку є «прагнення» атомів досягти найбільш стійких електронних конфігурацій, в яких всі електрони спарені. При такій будові атома електрони перебувають у стані найменшого перенапруження. Таку дво- і восьмиелектронну конфігурацію мають атоми інертних газів.

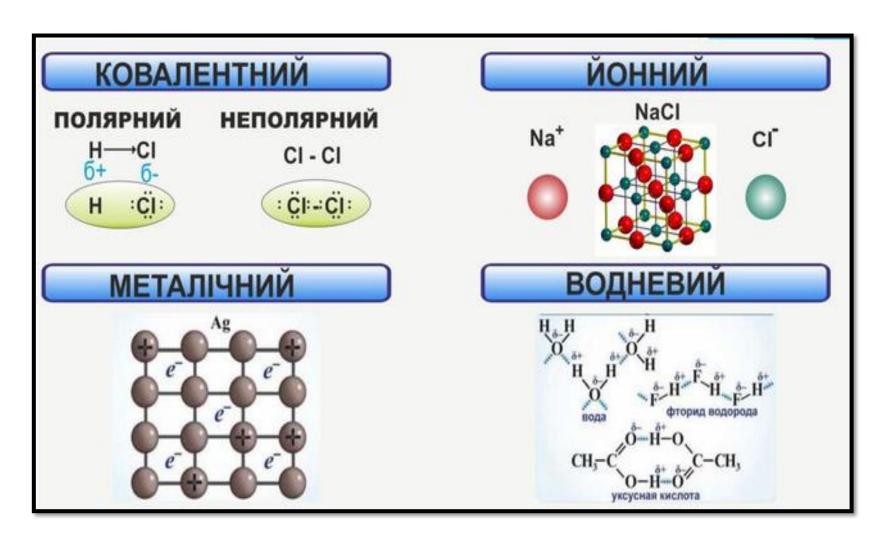
Типи хімічного зв'язку

Особливості хімічних зв'язків

BCIM

Ковалентний зв'язок

Ковалентний зв'язок, що виникає між атомами неметалічних елементів з однаковою електронегативністю називається ковалентним неполярним зв'язком.

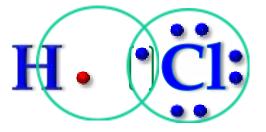

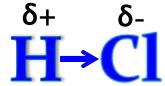
Ковалентний зв'язок

Схема утворення ковалентного зв'язку

Електронна формула

Графічна формула

Формулювання висновків

Зв'язок між атомами за допомогою спільних електронних пар називається ковалентним зв'язком.

Ковалентний зв'язок у неорганічних й органічних речовинах виникає в результаті утворення спільних електронних пар із неспарених електронів двох атомів.

Електронна пара при утворенні ковалентного хімічного зв'язку належить одночасно обом атомам.

Розрізняють неполярний ковалентний зв'язок (спільні електронні пари рівновіддалені від ядер обох атомів) і полярний ковалентний зв'язок (спільні електронні пари зміщені до більш електронегативного атома).

Йонний зв'язок

Утворення йонного зв'язку у кристалі натрій хлориду

 Na⁰
 Cl⁰

 +11))) + 281
 +17)))

 288+
 Aтом

 Натрію
 Хлору

Йонний зв'язок

Схема утворення йонного зв'язку

Na. +•ĈI:
$$\rightarrow$$
 Na[†][ĈI:]

+1ē

Na + CI $\rightarrow$ Na[†]+ CI $\rightarrow$ Na[†] CI

Na - ē $\rightarrow$ Na[†]

CI + ē $\rightarrow$ CI

Поняття про «йони»

Частинка, яка віддає електрони, претворюється на <u>позитивний</u> йон.

Частинка, яка приєднує електрони, претворюється на <u>негативний йон.</u>

Формулюємо висновки

Йони— заряджені частинки, на які перетворюються атоми, віддаючи або приєднуючи електрони.

Позитивно заряджений іон називають катіон, негативно заряджений — аніон.

Йонний зв'язок — це зв'язок за рахунок притягування протилежно заряджених іонів.

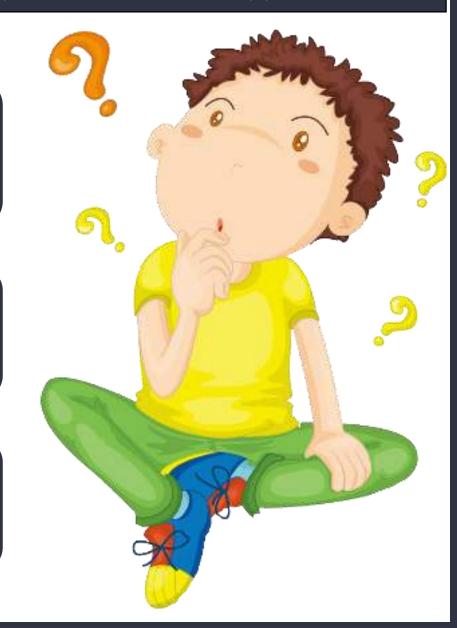
Утворення йонного хімічного зв'язку супроводжується переходом валентних електронів від атомів металічних елементів до атомів неметалічних.

Запитання та завдання для усного виконання в групі

Дайте визначення електронегативності. Як змінюється електронегативність елементів у межах одного періоду та в межах однієї групи?

Назвіть відомі вам види хімічного зв`язку, поясніть їх утворення.

Яка відмінність існує між ковалентним полярним і ковалентним неполярним зв`язками?

BCIM pptx

Пізнавальні завдання для письмового виконання в групі

3 переліку хімічних формул: NO, O_2 , ZnCl $_2$, NH $_3$, N $_2$, BaF $_2$ – випишіть окремо формули речовин 3:

- а) ковалентним полярним зв'язком; NO, NH_3
- б) ковалентним неполярним зв'язком; O_2 , N_2 ,
- в) іоним зв`язком. $ZnCl_2$, BaF_2

Робота в групах

Напишіть та порівняйте електронні формули атомів і йонів:

- а) Алюмінію;
- б) Сульфуру.

a)1s²2s²2p⁶3s²3p¹

-3 e

1s²2s²2p⁶

б)1s ² 2s ² 2p ⁶ 3s² 3p⁴ +2e

1s ² 2s ² 2p ⁶ 3s² 3p⁶.

Робота в групах

Напишіть рівняння реакцій між попарно взятими речовинами:

A) кисень і водень;Б) магній і хлор.

У продуктах реакції розгляньте утворення хімічного зв'язку.

$$O_2$$
+2 $H_2 \rightarrow 2H_2O$

$$H_2O$$
 $H^{\circ} + \circ \circ : \longrightarrow H \circ \circ : \stackrel{+\delta}{\longrightarrow} \circ$

 $Mg + Cl_2 \rightarrow MgCl_2$

Вправа «Вірю – не вірю»

Диполь — система з двох зарядів, однакових за величиною і протилежних за знаком.

Так

У молекулі води ковалентний неполярний зв'язок.

Hi

У сполуках із йонним зв'язком електронегативності елементів майже однакові.

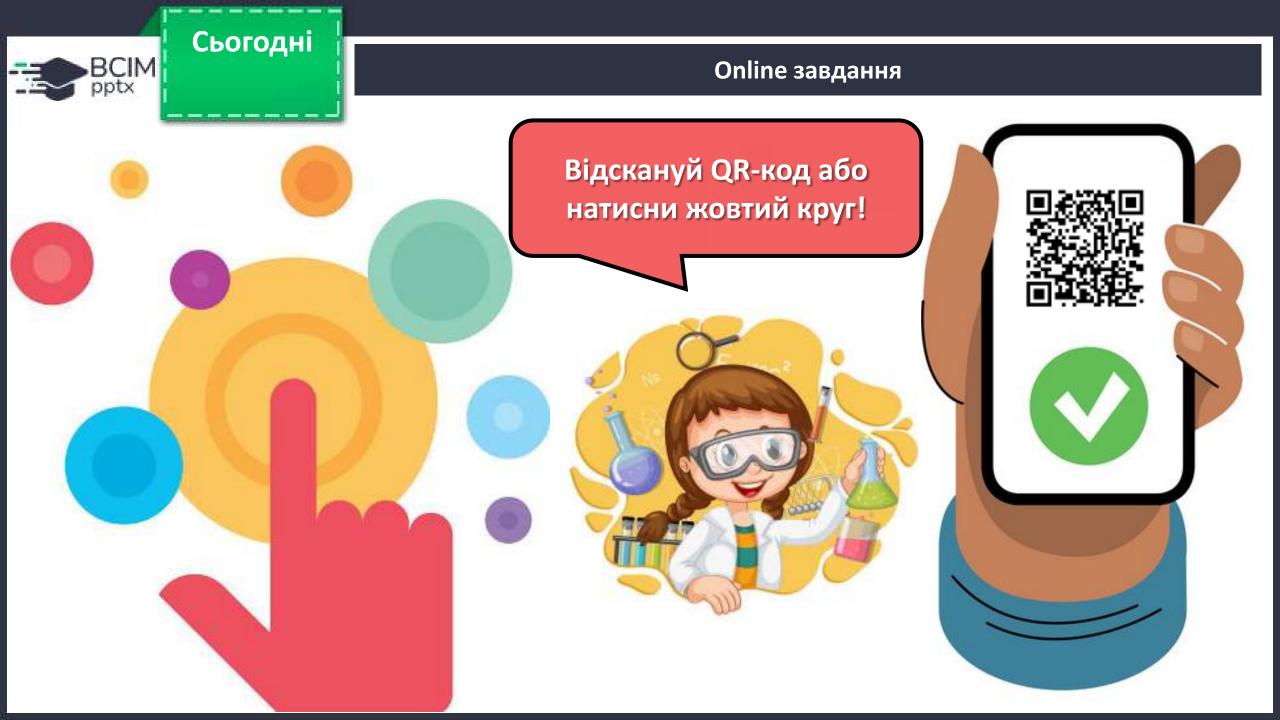
HI

Ковалентний зв'язок утворюється за допомогою спільних електронних пар.

Так

Йонний зв'язок утворюється за допомогою електростатичної взаємодії між йонами.

Так

Сьогодні 04.12.2024

Виконання вправ

NaCl

CF₄

 N_2

NH₃

CCI₄

H₂S

02

NaF

Йонний

Ковалентний полярний

Ковалентний неполярний

Ковалентний полярний

Ковалентний полярний

Ковалентний полярний

Ковалентний неполярний

Йонний

Домашнє завдання

1. Опрацювати конспект уроку, вивчити означення